

Groteske strijd met montere juf

Jeugdtheater

Anita Twaalfhoven

In een gemiddelde schoolklas zijn schrijven, lezen en rekenen geen enerverende bezigheden. Maar in de 'Klas' van Unieke Zaken is het schrijven van een opstel een ballet van dansende velletjes papier en rekenen een ritmisch concert op linialen vol elastiekjes.

Unieke Zaken is een van de vaste gasten van het reizende zomerfestival De Karavaan. Het jeugdtheatergezelschap laat zich elk jaar inspireren door een nieuwe locatie in de kop van Noord-Holland. Na een boerderij en een staalfabriek is nu de beurt aan een school in Hoorn, waar deze week de muzikale voorstelling 'Klas' speelt. Artistiek leider Peter Bolten las een verhaal uit 1904 over een schoolklas, van de Zwitserse schrijver Robert Walser.

„Walser is een vrij onbekende schrijver, maar zijn naïeve verteltrant

met scherpe observaties en treffende karakters is erg geschikt voor het theater”, vertelt Bolten. „Het korte verhaal over de onderlinge verhoudingen tussen leerlingen in een klas werkte sterk op mijn fantasie. Het is tijdloos en geeft in een notendop een beeld van de veel grotere wereld buiten de school.”

Op een schoolplein en in een klaslokaal vechten personages als brave Aad, achterbakse Bob en lollige Cor een groteske machtsstrijd uit met een montere juf en een stoffige conciërge. Het is een strijd die zich afspeelt op twee niveaus, vertelt Bolten. „Als je kijkt zie je een visueel schouwspel, als je je ogen sluit hoor je een geluidscollage die een muzikaal verhaal vertelt.” In alledaagse schoolhandelingen als het graaien in een schooltas en het openen van een lessenaar blijkt namelijk muziek te zitten. „De ene leerling heeft in zijn bureau een snaarinstrument gebouwd, de ander houdt een batterij aan percussie-instrumentjes onder zijn schrijftafel verborgen. In een schooltas zitten

contactmicrofoons en als je in de tas graait, klinkt dit als het geluid van een basedrum. De juf fungeert zo niet alleen als hoofd van de klas, ze is ook de dirigente van een bizar orkest.” Met dansende potloden en vliegend papier is optellen en aftrekken een ritmisch concert en ontaardt het schrijven van een dictee in een hilarische spieksceën.

'Klas' is onderdeel van een drieluik in beeld en geluid op verschillende locaties. In 2001 bracht het gezelschap op De Karavaan de voorstelling 'Staal'. „In een staalfabriek, waar de werknemers sinds jaar en dag volgens vaste patronen werken, komt een nieuwe schoonmaker de boel op stelten zetten. Net als in de 'Klas' krijgen de machines in de fabriek een nieuwe rol als muziekinstrument en de fabriek krijgt de sfeer van een concertzaal.” In 2005 brengt Unieke Zaken met de voorstelling 'Cinema Victoria' het slot van dit drieluik.

Bolten heeft voor dit laatste luik zijn plan al klaar: „De voorstelling gaat spelen in een bioscoop, waar de film het op een dag begeeft. Om het publiek tevreden te houden, nemen de schoonmaker, garderobejuffrouw en buffetdame al improviserend de filmrollen over. Op het toneel voor het filmdoek speelt beurtelings een hoorspel en een beeldverhaal dat de hiaten in de haperende film opvult. Ik wil de handelingen op het toneel en in de film op sommige momenten samen laten vallen, maar dat zal nog een heel gepuzzel zijn.”

Bolten vindt het maken van theater op De Karavaan verfrissend. „Op locatie bereik je een heel ander publiek dan het reguliere theaterpubliek. In een dorp als Hippolytushoef of Schagen is meestal geen theatervoorstelling te zien en als je daar een voorstelling speelt, loopt het hele dorp uit, inclusief de vakantiegangers uit de omgeving.”

'Klas' van Unieke zaken speelt op het reizende zomerfestival De Karavaan. Te zien 24 t/m 27 juli op de OSG West-Friesland in Hoorn, 13 t/m 16 augustus op de Openbare Basisschool Juliana in Schagen. Info 023-5531484 of www.karavaan.nl.

Scène uit 'Klas' van Unieke Zaken.

FOTO FRITS DE BEER